

1. ΛΙΒΥΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΝΟΡΕΥΟΥΣΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 02/01/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 02/01/2024

Σελίδα: 14

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΝΕΙΡΟ

ΤΟΥ Π.Κ. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗ

Λιβύη και Ελλάδα: συνορεύουσες αλήθειες

Η πρόσφατη κοινοποίηση στον ΟΗΕ της απόφασης της κυβέρνησης της Λιβύης/Τρίπολης να ανακηρύξει συνορεύουσα ζώνη προκαλεί φωνές στην Αθήνα. «Η Ελλάδα να αντιδράσει». Σε τι όμως να αντιδράσει;

1 Η Λιβύη έχει το μονομερές δικαίωμα να κηρύξει συνορεύουσα ζώνη (contiguous zone) σύμφωνα με τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας. Η έκτασή της μπορεί να φθάνει τα 24 ν.μ. από τις γραμμές βάσης (baselines) από τις οποίες μετράται το εύρος των χωρικών υδάτων. Μέσα στη συνορεύουσα ζώνη η χώρα δεν ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα (όπως συμβαίνει σε ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδα). Απλώς έχει διοικητικού τύπου αρμοδιότητες να αποτρέπει παραβιάσεις σε τομείς υγειονομικού, μεταναστευτικού, τελωνειακού χαρακτήρα και να τιμωρεί τις εν λόγω παραβιάσεις.

2 Η συνορεύουσα ζώνη εκτείνεται δηλαδή 12 ν.μ. πέραν του εύρους των χωρικών υδάτων που η Λιβύη έχει ανακηρύξει από το 1959. Επομένως δεν υπάρχει κάποια νεότερη απόφαση της λιβυκής κυβέρνησης για τα χωρικά ύδατα. Και ως εκ τούτου οι απόψεις που διατυπώνονται, ότι η Ελλάδα θα πρέπει τώρα να σπεύσει και να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 ν.μ. νότια της Κρήτης, δεν «δικαιολογούνται» από κάποια λιβυκή ενέργεια. Η Ελλάδα έχει προφανώς το δικαίωμα επέκτασης του εύρους των χωρικών υδάτων αλλά σε timing και συνθήκες που θα εκτιμήσει αυτόνομα και ανεξάρτητα από τις ενέργειες τρίτης χώρας, από τη στιγμή μάλιστα που οι ενέργειες αυτές δεν της προκαλούν κάποια βλάβη.

3 Όπως και στο παρελθόν, πρόβλημα για την Ελλάδα δημιουργείται από το κλείσιμο της θαλάσσιας περιοχής της Σύρτης – που η Λιβύη θεωρεί ιστορικό κόλπο – με την ευθεία γραμμή που έχει χαραχθεί. Εδώ παραβιάζεται ευθέως η Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας η οποία περιέχει λεπτομερείς ρυθμίσεις για τους κόλπους και τις γραμμές βάσης. Σύμφωνα με τις οποίες δεν μπορεί χώρα να κλείσει κόλπο και να μετατρέψει τη θάλασσα σε εσωτερικά ύδατα εάν το στόμιο του υπερβαίνει τα 24 ν.μ. Και η περιοχή της Σύρτης φθάνει περίπου τα 180 ν.μ. Το κλείσιμο που κάνει η Λιβύη έχει ζημιογόνες συνέπειες για την Ελλάδα, καθώς επηρεάζει την οριοθέτηση ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδας στην περιοχή αυτή. Βεβαίως παραμένει πάντοτε ως μείζον πρόβλημα το παράνομο τουρκο-λιβυκό μνημόνιο οριοθέτησης του 2019 (το οποίο διεμβόλισε αλλά δεν ακύρωσε η μερική οριοθέτηση μεταξύ Ελλάδας - Αιγύπτου). Η Αίγυπτος θίγεται επίσης και από τα ανατολικά όρια της συνορεύουσας ζώνης της Λιβύης.

4 Η Ελλάδα επομένως εάν αντιδράσει θα πρέπει να εστιάσει μόνο στο κλείσιμο της Σύρτης. Ωστόσο οι πολλαπλές εμπλοκές στο ζήτημα των οριοθετήσεων στην περιοχή υποδηλώνει – ανεξάρτητα από οποιοσδήποτε νομικές ρυθμίσεις ή σε εφαρμογή αυτών – την ανάγκη ενεργού συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων κρατών-μελών για οριοθετήσεις, πολύ περισσότερο στη Μεσόγειο που θεωρείται ημίκλειστη θάλασσα. Και η Διακήρυξη των Αθηνών μεταξύ Ελλάδας - Τουρκίας υποδεικνύει την προσέγγιση της συνεργασίας και αποφυγής μονομερών ενεργειών. Και στη λογική αυτή η Ελλάδα θα πρέπει να αναπτύξει ουσιαστικά και τη σχέση της με τη νομότυπη κυβέρνηση της Λιβύης/Τρίπολης.

Ο καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι πρώην πρεσβευτής - σμβούλος του ΥΠΕΞ, μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ΕΛΙΑΜΕΠ και research assistant του LSE. Τελευταίο βιβλίο του «Ελλάδα: Ορίζοντας 2030. Οι προκλήσεις Τουρκίας και Ευρώπης» (Εκδόσεις Παναζών).